

Talep olmaması nedeniyle satışı sunulmayan sigaraların imha edilmesi halinde ÖTV hesaplanıp hesaplanmayacağı

Belge türü	Özelge
Kanun	ÖZEL TÜKETİM VERGİSİ KANUNU
Özelge no	21152195-135[2-2019/661]-296521
Tarih	13.10.2020

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

İzmir Vergi Dairesi Başkanlığı

(Gelir Kanunları KDV ve ÖTV Grup Müdürlüğü)

Sayı : 21152195-135[2-2019/661]-296521

13.10.2020

Konu : Talep olmaması nedeniyle satışı sunulmayan sigaraların imha edilmesi halinde
ÖTV hesaplanıp hesaplanmayacağı

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzun incelenmesinden, Şirketiniz tarafından üretilen tütün içeren sigaralardan bir kısmının stokta beklediği ve hiç satışının yapılamadığı, piyasada talep görmemesi nedeniyle satışa sunulmayan bu malların imhasının planlandığı belirtilerek, imha sürecinde stokta bulunan sigaralara ilişkin özel tüketim vergisi (ÖTV) hesaplanıp hesaplanmayacağı hususunda Başkanlığımız görüşünün bildirilmesinin talep edildiği anlaşılmaktadır.

4760 sayılı ÖTV Kanununun;

- (1/1) maddesinde, bu Kanuna ekli (III) sayılı listedeki malların ithalatı veya imal edenler tarafından teslimi ile ÖTV uygulanmadan önce müzayede yoluyla satışının bir defaya mahsus olmak üzere vergiye tabi olduğu,

- (2/1-e) maddesinde, teslimin, bir mal üzerindeki tasarruf hakkının malik veya adına hareket edenlerce alıcıya veya adına hareket edenlere devredilmesini ifade ettiği,

- (2/3-a) maddesinde, vergiye tabi malların vergiye tabi olan malların imali dışında her ne suretle olursa olsun kullanılmasının, sarfının, işletmeden çekilmesinin veya işletme personeline ücret, prim, ikramiye, hediye, teberru gibi namlarla verilmesinin de teslim sayıldığı,

- (3/a) maddesinde, vergiyi doğuran olayın, malın teslimi ile gerçekleşeceği

hükme bağlanmış olup, söz konusu hükümlerin uygulanmasına dair usul ve esaslara ilişkin açıklamalara Özel Tüketim Vergisi (III) Sayılı Liste Uygulama Genel Tebliğinde yer verilmiştir.

Öte yandan, 213 sayılı Vergi Usul Kanununun;

- 274 üncü maddesinde, "*Emtia, maliyet bedeliyle değerlendirir. Emtianın maliyet bedeline nazaran değerlendirme günündeki satış bedelleri %10 ve daha fazla bir düşüklük gösterdiği hallerde mükellef, maliyet bedeli yerine 267 nci maddenin ikinci sırasındaki usul hariç olmak üzere, emsal bedeli ölçüsünü tatbik edebilir. Bu hüküm 275 inci maddede yazılı mamuller için de uygulanabilir*",

- 278 inci maddesinde, "*Yangın, deprem ve su basması gibi afetler yüzünden veyahut bozulmak, çürümek, kırılmak, çatlamak, paslanmak gibi haller neticesinde iktisadi kıymetlerinde önemli bir azalış vâki olan emtia ile maliyetlerinin hesaplanması mûtat olmayan hurdalar ve döküntüler, üstüpü, deşe ve iskartalar emsal bedeli ile değerlendirir*"

hükümlerine yer verilmiştir.

Anılan Kanunun 278 inci maddesinin uygulamasına ilişkin açıklamalara 496 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinin "İmha Edilen Emtianın Değerlenmesinde Genel Uygulama" başlıklı birinci bölümünde yer verilmiştir.

Bu kapsamda, aktife kayıtlı ticari emtialar bakımından, modasının geçmesi, müfredat değişikliği, hızlı teknolojik gelişme, belirli bir yılın üzerinde olma ve benzeri gerekçelerle mezkûr Kanunun 278 inci maddesi uygulamasından, maddede öngörülen durumlar vuku bulmadığından, yararlanılması mümkün değildir. Ancak, değerlendirme gününde stoklarda bulunan söz konusu emtianın maliyet bedeline nazaran değerlendirme günündeki satış bedellerinin (piyasadaki o mala ilişkin genel fiyat düzeyinin) %10 ve daha fazla bir düşüklük göstermesi halinde, emtianın maliyet bedelinin piyasadaki o mala ilişkin genel fiyat düzeyinin altında kaldığının ispatlanmasına bağlı olarak, Kanunun 274 üncü maddesi kapsamında dönem sonu stoklarını emsal bedeli ile değerlemek isteyen mükelleflerce takdir komisyonuna yapılan müracaat üzerine takdir komisyonunca emsal bedelin tespit edilmesi mümkündür.

Bu bağlamda, üretimi yapılan, ancak talep görmemesi nedeniyle satışa sunulmadığı ve stoklarda yer aldığı belirtilen tütün içeren sigaralar bakımından, söz konusu gerekçeyle Kanunun 278 inci maddesi uygulamasından yararlanılması mümkün değildir. Ancak, söz konusu stokların Kanunun 274 üncü maddesi kapsamında emsal bedeli ile değerlemek istenmesi halinde, mükellefçe takdir komisyonuna yapılan müracaat üzerine takdir komisyonunca emsal bedelin tespit edilmesi mümkündür.

Diğer taraftan söz konusu kıymetler için Kanunun 274 üncü maddesi kapsamında değer biçilmesi işleminin, mükellefin söz konusu kıymetlerini imha etmesine ve imha nedeniyle bu kıymetlerin maliyet bedellerinin kayıtlara gider olarak yansıtılmasına cevaz verildiği anlamına gelmeyeceği tabii olup, bu kapsamda değerlendirilen emtianın, imha edilmek istenmesi halinde, imha işleminin 496 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinin birinci bölümünde belirtilen şekilde yapılması ve emsal bedel üzerinden kayıtlardan çıkışının yapılması gerekmektedir.

Öte yandan 11/9/2020 tarihli ve 31241 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Tütün Mamulleri, Makaron, Yaprak Sigara Kâğıdı ve Alkollü İçkilerde Ürün İzleme Sistemi Uygulama Genel Tebliğinin (3.5.5) numaralı "Bandrol ve Kodlanmış Etiket Fireleri Üzerine Yapılacak İşlemler" başlıklı bölümünde tütün mamulü bandrollerinin imhasına ilişkin usul ve esaslara yönelik açıklamalara yer verilmiştir.

Buna göre, Vergi Usul Kanununun 274 üncü maddesi kapsamında emsal bedel ile değerlendirilen tütün mamullerinin imha edilmek istenmesi halinde, imha işleminin Tütün Mamulleri, Makaron, Yaprak Sigara Kâğıdı ve Alkollü İçkilerde Ürün İzleme Sistemi Uygulama Genel Tebliğinde belirlendiği şekilde teşekkül ettirilecek "Fire Bandrolü Tespit ve İmha Komisyonu" nezdinde ve bu Tebliğde belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde yapılması kaydıyla, imha edilen mallara ilişkin ÖTV hesaplanmasına gerek bulunmamaktadır. Ancak söz konusu imha işleminin mezkûr Tebliğde belirtildiği şekilde yapılmaması halinde, söz konusu imha işlemi ÖTV Kanununun (2/3-a) maddesi hükmünce işletmeden çekilme

kapsamında teslim sayılacağından, imha edilen bu mallara ilişkin hesaplanan ÖTV'nin, ilgili vergilendirme dönemi beyannamesinde beyan edilmesi ve beyanname verme süresi içinde ödenmesi gerekmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026